

13

Gruppmotion av Vänsterförbundets fullmäktige-grupp om att bevara vårdgarantin i Helsingfors

HEL 2024-006023 T 00 00 03

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Vänsterförbundets fullmäktige-grupp föreslår i sin motion att Helsingfors fortsättningsvis ska eftersträva en 14 dagars vårdgaranti trots ändringarna i lagstiftningen. Motionen finns som bilaga 1.

Från och med 1.1.2025 är målet vid Helsingfors hälsostationer att det ska gå att träffa en läkare eller skötare för att få icke-brådskande vård inom 30 dygn. Staden har dessutom som ett centralt mål att oberoende av vårdgarantins tidsgränser främja vård i rätt tid och tillgången till vård.

Lagstiftning om vårdgarantin för hälso- och sjukvård på basnivå

Enligt 51 § i hälso- och sjukvårdslagen ska ett välfärdsområde ordna sin verksamhet så att en patient vardagar under tjänstetid under samma dag kan få kontakt med hälsovårdscentralen eller någon annan verksamhetsenhet inom primärvården och få en individuell bedömning av sitt undersöknings- eller vårdbehov och av hur brådskande det är samt av vilken yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som utför sådana undersökningar eller ger sådan vård som patienten behöver. Icke-brådskande vård ska ges inom 14 dygn om patienten uppsöker vård på grund av insjuknande, kroppsskada, försämring av en långvarig sjukdom, nya symptom eller en nedsättning av funktionsförmågan. Tidsgränsen på 14 dygn gäller inte exempelvis erhållande av intyg eller utlåtanden, hälsoundersökningar eller uppföljningsbesök. Även i andra ärenden ska man få vård inom en rimlig tid på högst tre månader eller i enlighet med sin vård- eller rehabiliteringsplan.

I social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev om vårdgarantin 14.7.2023 konstateras att en vårdgaranti på sju dygn enligt lagen som riksdagen antagit träder i kraft 1.11.2024 inom den öppna sjukvården inom primärvården. Enligt regeringsprogrammet förblir vårdgarantin på 14 dygn som trädde i kraft 1.9.2023 gällande på grund av personalbristen och vårdgarantin på sju dygn som föreskrivits träda i kraft 1.11.2024 slopas. Lagändringen har inte gjorts, men avsikten är att göra den innan vårdgarantin på sju dygn hinner träda i kraft.

Vid ramförhandlingarna 15–16.4.2024 tillkännagav regeringen nya anpassningsåtgärder för att stärka den offentliga ekonomin och beslutade bland annat att förlänga vårdgarantin inom hälso- och sjukvården på basnivå från 14 dygn till tre månader. När regeringen fattade beslut om åtgärderna var ett mål att göra det lättare att verkställa lagstadgade uppgifter och minska trycket på att anställa mer personal inom social- och hälsovården.

Tillgång till icke-brådskande vård vid Helsingfors hälsostationer

Enligt 55 § i hälso- och sjukvårdslagen ska nyckeltalen för väntetiderna basera sig på rapporter av Institutet för hälsa och välfärd (THL). I januari–juni 2024 fick 43 procent av hälsostationernas patienter en icke-brådskande läkartid inom 14 dygn efter att vårdbehovet bedömts och 99 procent en icke-brådskande tid hos en sjukskötare inom samma tidsfrist. För närvarande finns det emellertid brister i kvaliteten på THL:s rapporter. Helsingfors social-, hälsovårds- och räddningssektor, Oy Apotti Ab och THL arbetar tillsammans för att åtgärda bristerna. Helsingfors publicerar THL:s länkar om tillgången till vård på sin webbplats.

I enlighet med verksamhetsmodellen med centraler för hälsa och välbefinnande utses vid behov en kontaktperson vid hälsostationen för varje patient. Kontaktpersonen kan vara en sjukskötare, en läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom social- och hälsovården. Kontaktpersonen ska säkerställa att patienterna får de tjänster och det stöd som de behöver. För att säkerställa kontinuiteten i vården har staden också som mål att patienten ska ha en bestående vårdrelation med en och samma läkare om resurserna tillåter det. Hälsostationerna vårdar många patienter redan vid den första kontakten så långt som möjligt utifrån bedömningen av vårdbehovet, vilket betyder att en del patienter kan få sitt vårdbehov tillfredsställt redan vid sin första kontakt med vården. Utifrån bedömningen av vårdbehovet kan patientens vårdkontakt även slutföras vid en mottagning med en sjukskötare, hälsovårdare, läkare, fysioterapeut eller mental- och missbrukarvårdare. Med mångprofessionellitet strävar staden efter en högklassig och patientsäker vård i rätt tid samt försöker säkerställa att de anställda inom vården använder sin arbetstid effektivt med hänsyn till vars och ens kunskapsprofil. Staden ska införa det elektroniska verktyget Älykäs HTA som stöd vid bedömningen av vårdbehovet och fortsätta att utveckla det datasystem som ska införas för kontroll av kundkontakter.

Från och med 1.1.2025 har Helsingfors som mål att de som kontaktar stadens hälsostationer i behov av icke-brådskande vård ska få träffa en sjukskötare inom 14 dygn och en läkare inom 30 dygn i enlighet med budgetförslaget. Den vårdgaranti på tre månader som rege-

ringen fastställt för icke-brådskande primärvård innebär nämligen en orimligt lång väntetid för patienterna. Staden följer upp hur vårdgarantin uppfylls.

Konsekvensbedömning

Fungerande och tillräckligt lättillgängliga social- och hälsovårdstjänster påverkar invånarnas hälsa, välbefinnande och livskvalitet positivt. Uppskattningsvis 10 procent av alla sjukdomar, exempelvis borttagning av leverfläckar som bedömts vara ofarliga, är sådana att patienten kan vänta på en icke-brådskande läkartid i tre månader.

Kontinuiteten i vården är en central faktor som gör hälso- och sjukvården högklassigare, effektivare och mer holistisk, ökar samarbetet, sänker kostnaderna och förbättrar befolkningens hälsa. När resurserna är knappa kan ett ensidigt fokus på tillgången till vård minska kontinuiteten i vården.

Social-, hälsovårds- och räddningsnämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Förslaget baserar sig på nämndens utlåtande och stadens budgetförslag för 2025.

Enligt 30 kap. 12 § 2 mom. i förvaltningsstadgan besvaras en gruppmotion av stadsstyrelsen. Svaret behandlas i stadsfullmäktige inom åtta månader från att motionen väckts. I övrigt tillämpas på gruppmotioner det som i 11 § i samma kapitel är föreskrivet om fullmäktigemotioner.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jan Ihatsu, stadssekreterare, telefon: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Bilagor

1 Ryhmäaloite 24.04.2024 Hiltunen Titta Hoitotakuu säilytettävä Helsingissä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Utdrag

Utdrag
Vänsterförbundets fullmäktigegrupp

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet